

STUDJA Z ZAKRESU HISTORJI LITERATURY POLSKIEJ
№ 9.

JANINA ZNAMIROWSKA

Liryka Powstania Listopadowego

**Kolekcja
Emila Kornasia**

WYDANE Z ZASIŁKU MINISTERSTWA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
SKŁAD GŁÓWNY W KASIE IM. MIANOWSKIEGO,
WARSZAWA, PAŁAC STASZICA

MDMXXX

T R E Ś Ć.

WSTĘP	str. V
-----------------	-----------

C Z Ę Ś Ć I.

I D E O L O G J A.

ROZDZIAŁ I. LIRYKA LISTOPADOWA NA TLE POEZJI OKRESÓW POPZEDZAJĄCYCH	3
Puścizna Kościuszkowska. Motywy, przejęte z pieśni legionów. Poezja lat 1820—30. Twórczość przedrewolucyjna Goszczyńskiego. Poezja Mickiewiczowska — a liryka listopadowa.	
ROZDZIAŁ II. WPŁYWY OBCE	21
Twórczość Delavigne'a i Bérangera, związana z powstaniem. Warszawianka. Stosunek liryki powstańczej do Francji. Marsyl- janka. Poezje niemieckie, poświęcone powstaniu. Literacki udział Anglii w liryce listopadowej.	
ROZDZIAŁ III. MIŁOŚĆ OJCZYZNY I WOLNOŚCI	35
Bojowy charakter ówczesnego patriotyzmu. Postulat walki na śmierć lub życie. Polska ideologia wolności. Ewolucja pojęć patriotycznych. Zwycięski pochod liryki na Litwę i Ruś. Stosunek do Rosji. Stąd rozwój etyki patriotycznej w dobie powstania. Kult reformy majowej.	
ROZDZIAŁ IV. REWOLUCJONIZM.	63
Rewolucjonizm polityczny o zabarwieniu patriotycznym. Liryka listopadowa pod hasłem jedności, ufności i zgody stanów. Rewo- lucjonizm społeczny u wrót powstania i w jego chwilach schyłkowych.	
ROZDZIAŁ V. RELIGIJNOŚĆ	71
Koncepcja Boga-sprzymierzeńca, „Boga czuwania i cudu“. Alter- natywa wyzwolenia lub zatury. Koncepcja „Boga wolności“ w rozwinięciu Garczyńskiego i Goszczyńskiego. Utwory, odbie- gające od typowego ujęcia.	

Twórczość Woronicza — punktem wyjścia mesjanizmu powstania listopadowego. Gloryfikacja przeszłości narodowej w ujęciu Brodzińskiego, Witwickiego i innych. Idea posłannictwa — misja wolnościowa Polski. Koncepcja ofiary, idea Chrystusowości Polski u Brodzińskiego i Garczyńskiego. Młodzieńczy mesjanizm polski przed forum „ludów Europy”. Zarys ewolucji mesjanizmu w dobie powstania. Dwie „Rocznice” Garczyńskiego i Pola.

CZĘŚĆ II.

ODBICIE POWSTANIA W LIRYCE.

ROZDZIAŁ I. WIELCY LUDZIE POWSTANIA W ŚWIETLE LIRYKI. . 93

Dzieje kultu Dyktatora. Naczelne wodzostwo M. Radziwiłła. Jan Skrzynecki — wódz zwycięski. Popularność Dwernickiego. Twórca nocy listopadowej — Piotr Wysocki. Niemcewicz, Czartoryski, Ostrowski. Wodzowie powstania w świetle humoreski.

ROZDZIAŁ II. WAŻNE MOMENTY REWOLUCJI W ODBICIU POETYCKIM. 111

Noc 29 Listopada. Kult młodzieży - Podchorążych, Akademików, Gwardji narodowej. Dzieje walk powstańczych: Stoczek, epopeja Grochowa, zwycięstwa Wawru i Dębego. Pieśni powstań litewskich i ruskich. Nastroje stolicy w dobie wznoszenia fortyfikacji. Kampanja przeciw przywódcom tajnej policji. Bohater cyklu szpiegowskiego — generał Roźniecki. Motyw zdrady u schyłku rewolucji. Szturm Warszawy. Poezja słupa granicznego.

ROZDZIAŁ III. PIOSENKA DNIA POWSZEDNIEGO 132

Życie dnia powszedniego na usługach wojny. Cykl wierszy okolicznościowych. Warjanty motywu pożegnania. Pełny obraz ówczesnego życia w „Pieśniach Janusza” — Wincentego Pola.

ROZDZIAŁ IV. KOBIETA W LIRYCE POWSTANIOWEJ. 141

Ideał Polki - Spartanki. Polki w stylizacji Brodzińskiego, Kowalskiego i W. Pola. Kobieta polska — jako poetka powstania. Platerówna. Gaszyńskiego Polka - żałobnica.

CZĘŚĆ III.

F O R M A.

ROZDZIAŁ I. O STYLU. 151

Klasycyzm. Pieśń żołniersko-obozowa. Preromantyzm. Romantyzm.

ROZDZIAŁ II. WERSYFIKACJA, 176

Rozbiór połączeń równowierszowych. Rozbiór wierszy systematycznie przekładanych. Wiersze nierównomiernie mieszane. Rymy. Uwagi o metryce.